

ботной платы сотрудников проектной группы необходимо привязать к этапам выполнения проекта, разработав систему стимулирования труда распределения бонусной части.

Все инструменты управления персоналом связаны с каналами коммуникации. Успех проекта значительно зависит от скорости принятия управленческих решений в команде. Чтобы быстро и своевременно оповещать о данных решениях всех заинтересованных сотрудников, необходимо осуществлять распределения ролей в рамках проекта.

В заключение следует отметить, что управление персоналом в проекте необходимо рассматривать как неотъемлемую часть управления проектом и мероприятия в рамках управления персоналом следует планировать, реализовывать и адаптировать под текущую ситуацию на протяжении всего проекта.

Социальная эффективность проектов проявляется в возможности достижения позитивных, а также избежании отрицательных с социальной точки зрения изменений в организации.

Позитивные социальные последствия проектов совершенствования системы и технологии управления персоналом должны формироваться за пределами организации (формирование благоприятного имиджа организации, создание новых рабочих мест и обеспечение стабильной занятости в регионе и др.).

1. Гутнов Р.Р. Организация управления персоналом проекта. – М.: ИНФРА, 2000. – 252 с.

2. Герчиков В.И. Управление персоналом: работник – самый эффективный ресурс компании.: – М.: ИНФРА - М, 2008. – 256 с.

3. Куликов А.Г. Управление персоналом в проектной деятельности. – СПб.: Питер, 2004. – 250 с.

4. Чипсов Н.А. Управление корпоративными кадрами. – СПб.: Питер, 2005. – 194 с.

Получено 28.04.2010

УДК 378.14

Л.М.ШУТЕНКО, В.І.ТОРКАТЮК, М.І.САМОЙЛЕНКО, доктора техн. наук,
А.І.КОЛОСОВ, д-р фіз.-матем. наук,
Г.В.СТАДНИК, М.С.ЗОЛОТОВ, професора, М.П.ПАН, канд. техн. наук
Харківська національна академія міського господарства

ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ПРИ ПІДГОТОВЦІ І ФАХОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЕКОНОМІСТІВ ДЛЯ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

Розглядаються особливості і закономірності комплексних внутрішньопредметних та зовнішньопредметних зв'язків підготовки майбутніх економістів-будівельників до

інформаційної діяльності в умовах швидкого розвитку інформаційних і телекомунікаційних технологій в будівельній галузі та на основі цього обґрунтовано специфічний дидактичний принцип цієї підготовки в умовах транзитивної економіки України.

Рассматриваются особенности и закономерности комплексных внутреннепредметных и внешнепредметных связей подготовки будущих экономистов-строителей к информационной деятельности в условиях быстрого развития информационных и телекоммуникационных технологий в строительной отрасли и на основе этого обосновано специфический дидактический принцип этой подготовки в условиях транзитивной экономики Украины.

The peculiarities and regularities of the complex subject of internally and externally meaningful relations training of future economists and builders of information activities in the rapid development of information and telecommunication technologies in the construction industry and this is justified on the basis of specific didactic principle of this training in transitive economy of Ukraine.

Ключові слова: ринкова економіка України, будівельна галузь, інформатизація, підготовка економістів для будівельної галузі, дидактичний принцип підготовки.

Актуальність даної роботи обумовлена тим, що нові вимоги до системи освіти для будівельної галузі, що продиктовані процесом інформатизації суспільства, та структурні зміни у будівництві вимагають вирішення проблеми підготовки економістів-будівельників, що мають сформовані вміння опанувати та використовувати новітні інформаційно-телекомунікаційні технології у вирішенні професійних завдань. Широке впровадження комп'ютерно-комунікаційної техніки, банків даних будівельного спрямування, Internet, Web та ГІС-технологій, інформаційно-математичних моделей у практику управління соціальними, архітектурно-конструктивними, організаційно-технологічними і фінансово-економічними рішеннями змінюють зміст професійної підготовки спеціалістів будівельного профілю [1-3]. Інформаційно-телекомунікаційні технології стали вже нерозривно пов'язані з усім процесом навчання в будівельних закладах освіти і з кожною економіко-будівельною дисципліною зокрема.

Стрімке вдосконалення комп'ютерної техніки, прикладного програмного забезпечення та зміна форм інформаційної діяльності фахівців економіки будівництва зумовлюють швидке старіння знань, вмінь у галузі інформатики та інформаційно-телекомунікаційних технологій і породжують потребу вдосконалення змісту підготовки в цій галузі.

Проведене дослідження сучасних вимог до інформаційної діяльності в органах управління будівельним комплексом, будівельних підприємств і службах сервісу до професійної підготовки випускників будівельних закладів освіти щодо роботи з будівельними інформаційними ресурсами, здійснення аналізу інформаційних процесів у будівельній галузі, використання інформаційних та телекомунікаційних тех-

нологій в їх професійній діяльності, дало змогу виявити існуючу невідповідність між рівнем інформаційної підготовки економістів-будівельників та вимогами сучасного процесу інформатизації галузі економіки. Ця невідповідність породжує низку протиріч між: стрімким розширенням можливостей сучасних інформаційних, телекомунікаційних технологій та готовністю до раціонального, свідомого їх використання молодими економістами будівельної сфери в умовах реального будівельного процесу в умовах ринку; наявним науково-методичним обґрунтуванням змісту інформаційної підготовки в системі будівельної освіти та сучасними вимогами інформатизації будівельного комплексу до цієї підготовки випускників економічних спеціальностей вищих навчальних закладів будівельного профілю; існуючою дидактичною системою підготовки до інформаційної діяльності в будівельних вищих навчальних закладах та сучасною динамікою розвитку методів, форм, засобів та технологій реалізації навчального процесу, потребами навчальних закладів економіки будівництва у застосуванні інноваційних технологій реалізації навчального процесу з урахуванням особливостей Болонського процесу.

У своїй статті ми ставили за мету вирішення вказаних вище протиріч. А цілком можливо, якщо науково переорієнтувати цілі інформаційної підготовки економістів-будівельників, здійснити добір змісту цієї підготовки шляхом аналізу логічної структури навчальних предметів системи економічної будівельної освіти і максимально реалізувати комплексні внутрішні та зовнішні взаємозв'язки, чітко визначити структуру та організацію навчання. Отже, недостатня розробленість теоретичних та практичних аспектів цієї проблеми визначили вибір теми цієї роботи з метою вдосконалення процесу підготовки майбутніх економістів-будівельників на сучасному етапі транзитивної економіки України.

Аналіз наукових праць свідчить про наявність теоретико-практичних досліджень щодо проблеми інформаційної підготовки економістів-будівельників, серед яких слід виокремити процес інформатизації будівельної сфери (П.К.Анохін, К.А.Антанавичус, Ю.І.Бивайніс, В.С.Балицький, В.М.Васильєв, П.П.Олейник, А.А.Гусаков [4-9]).

Розкриття зв'язків між інформаційними процесами, що проходять у різних явищах і відбуваються з предметами різноманітного походження – найважливіше завдання науки інформатики як засобу наукового пізнання. Внутрішньо-предметні та зовнішньо-предметні зв'язки підготовки економістів будівельної галузі з інформатики показують взаємну обумовленість процесів збору, обробки, збереження, розповсюдження економічної інформації у технологічних, соціальних та

технічних системах будівельного виробництва. Вони впливають із внутрішнього змісту навчального курсу інформатики та логіки інших навчальних будівельних предметів. Крім того, в будівельній освіті зв'язки обумовлені і логікою навчальних планів, що поєднують в окремі цикли знання, уміння і навички різних рівнів і різного напрямку будівельної науки.

Дослідження системи зв'язків показало (рис.1), що вони є комплексними, тому що фундаментальні [10], методологічні [11] та професійно змістовні лінії підготовки економістів-будівельників до інформаційної діяльності ґрунтуються на комплексі розділів інформатики та різних економічних наук, що мають з нею спільні галузі вивчення. Крім того, комплексний характер зв'язків обумовлений особливостями підготовки економістів у будівельних закладах освіти, де теоретичне навчання проводиться на базі взаємозв'язків різних економічних наук з будівельним виробництвом.

Найбільше значення для логічної побудови підготовки економістів до інформаційної діяльності, як показало опитування викладачів-будівельників, мають такі види зв'язків: між інформаційними процесами в технологічних, соціальних та технічних системах будівельного комплексу, що розглядаються в різних фундаментальних, спеціальних та професійно орієнтованих навчальних предметах; за методами дослідження (моделювання, формалізація, комп'ютерний експеримент та ін.) і практичним використанням студентами програмного забезпечення загального призначення (текстові редактори, електронні таблиці, СУБД, програми обслуговування мереж та ін.) під час вивчення різних економічних та будівельних наук; об'єднувальні закони окремих наук у більш загальні філософські поняття інформатики (наприклад, "інформаційна ентропія", "інформаційний потенціал", "інформаційний ресурс" та ін.); наукових знань із практичною інформаційною діяльністю; між практичними інформаційними функціями (використання обмежених можливостей комп'ютеризації виробничих процесів; оперативне та вчасне виконання інформаційних процедур; обмін економічною інформацією за допомогою комп'ютерних телекомунікацій та ін.) спеціалістів різних будівельних напрямів.

Навчальний процес припускає засвоєння студентами міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків курсу інформатики. Їхнє здійснення іноді утрудняються тим, що різні предмети інформаційної підготовки, що мають зв'язок з певними розділами інших будівельних та економічних предметів, можуть вивчатися в різний час. Тому доцільно розглядати реалізацію попередніх, чи випереджувальних, і наступних міжпредметних зв'язків. Це забезпечується структурою навчального

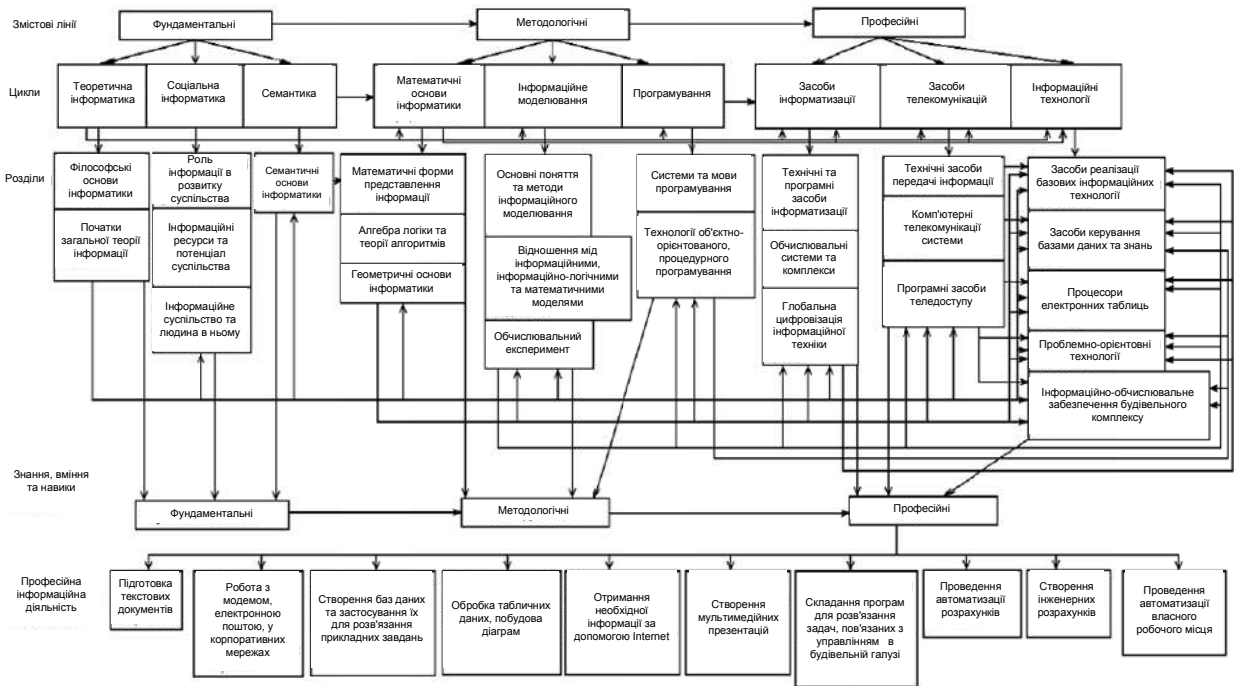

Рис.1 – Внутрішні зв'язки між основними змістовними лініями підготовки будівельників до інформаційної діяльності

плану і логікою навчальних предметів. Звідси випливає необхідність проведення педагогічного дослідження із обґрунтування та розробки навчальних планів і програм предметів підготовки до інформаційної діяльності для всіх економічних спеціальностей, що забезпечували б успішне формування міжпредметних зв'язків і сприяло послідовному підключенню навчальних предметів. Для будівельних спеціальностей дуже важлива комплексна побудова вивчення професійно орієнтованих розділів навчального курсу інформатики та деяких спеціалізованих предметів будівельної освіти. Тобто для деяких спеціальностей може застосовуватися паралельний спосіб підключення навчальних розділів курсу інформатики до вивчення спеціалізованих економічних предметів, що обумовлено логікою їх вивчення. Зміст цих розділів слід розподілити за курсами навчання таким чином, щоб вміння та навички роботи з інформацією, необхідною для успішного вивчення спеціалізованого предмету, формувалися завчасно. Так забезпечуються міжпредметні зв'язки курсу інформатики, що не порушують його логіку та логіку певних економічних предметів будівельного напрямку.

Отже, добір навчального матеріалу підготовки до інформаційної діяльності повинен бути заснований на вивченні всіх основних компонентів логічної структури навчальних предметів – основ економічної науки, організації будівельного виробництва, професійних функцій економічних спеціальностей – з урахуванням комплексних міжпредметних зв'язків інформатики з окремими предметами та циклами (рис.2).

Теоретичне обґрунтування принципу комплексних взаємозв'язків підготовки майбутніх економістів будівельного профілю в будівельних вищих навчальних закладах до інформаційної діяльності, на наш погляд, є перспективною ідеєю, що характеризується науковою значущістю та педагогічною новизною. Важливо підкреслити, що реалізація комплексних взаємозв'язків у рамках підготовки економістів будівельної галузі до застосування засобів інформатизації будівельного комплексу у своїй професійній діяльності є важливою умовою формування їх професійної компетентності в сучасних умовах постіндустріального суспільства та фактором розвитку їх інформаційної культури.

Перспективними напрямками дослідження зазначеної проблеми вважаємо здійснення порівняльного аналізу зарубіжного досвіду щодо реалізації комплексних взаємозв'язків у рамках інформаційної підготовки майбутніх економістів у будівельних вищих навчальних закладах; розробки інформаційної підготовки фахівця будь-якого напрямку будівельної спеціалізації, коригування її змістовного наповнення для різних будівельних спеціальностей на основі комплексних зовнішньопредметних і внутрішньопредметних зв'язків.

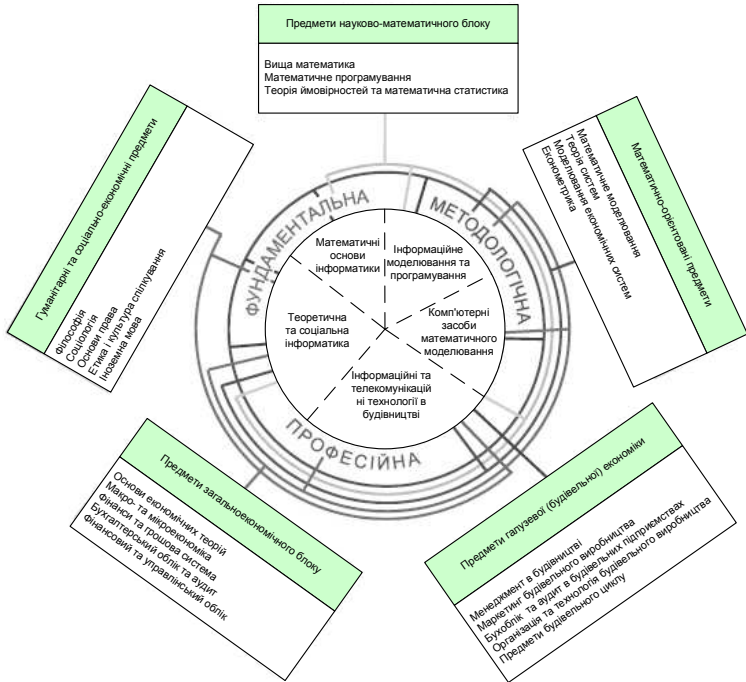

Рис. 2 – Міжпредметні зв'язки у підготовці майбутніх економістів-будівельників до професійної інформаційної діяльності

1. Математический аппарат и методы формирования оптимальных параметров управления процессом функционирования строительного предприятия / В.И.Торкатюк, Л.Н.Шутенко, А.И.Колосов и др.; Под общ. ред.д.т.н., проф. В.И.Торкатюка. – Харьков: ХНАГХ, 2007. – 824 с.

2. Стадник Г.В., Торкатюк В.И., Пан Н.П., Нохрина Л.А. Системотехника моделирования и формирования системы высшего образования Украины по оптимизации путей интеграции в объединенную структуру образования Европы в контексте Болонского процесса и подготовки кадров, обеспечивающих устойчивое развитие крупных городов // Коммунальное хозяйство городов: Науч.-техн. сб. Вып.68. Серия: Экономические науки. – К.: Техніка, 2006. – С.387-417.

3. Стадник Г.В. Самостоятельная работа студентов – основа диверсификации процесса подготовки специалистов-экономистов для рыночных условий // Коммунальное хозяйство городов: Науч.-техн. сб. Вып.54. Серия: Экономические науки. – К.: Техніка, 2004. – С.33-36.

4. Анохин П.К. Принципиальные вопросы общей теории функциональных систем. – М.: АН СССР, 1971. – 61 с.

5. Антанавичус К.А., Бивайнис Ю.И. Современная технология управления строительным производством. – М.: Стройиздат, 1990. – 220 с.

6. Балицкий В.С. Программно-целевое совершенствование работы строительных

організацій. – К.: Будівельник, 1987. – 160 с.

7. Васильев В.М. Управление строительным производством. – Л.: Стройиздат, 1990. – 208 с.

8. Олейник П.П. Организация строительства. Концептуальные основы, модели и методы, информационно-инженерные системы. – М.: Профиздат, 2001. – 408 с.

9. Гусаков А.А. Системотехника строительства. – М.: Мир, 1993. – 368 с.

10. Сидоренко А.Л. Диверсифікація і контролінг – основні напрямки системотехнічного управління процесом удосконалення вищого освіти в Україні на основі функціонально-системного підходу // Коммунальное хозяйство городов: Науч.-техн. сб. Вып.54. Серия: Экономические науки. – К.: Техніка, 2004. – С.3-12.

11. Стадник Г.В. Інноваційні засади підготовки економістів для будівельної галузі на сучасному етапі // Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. «Сучасні проблеми і шляхи розвитку інноваційних процесів будівельної галузі». – Харків: ХНАМГ, 2009. – С.11-13.

Отримано 22.02.2010

УДК 00.155.9

В.О.МЕЛЬМАН, канд. техн. наук

Харківська національна академія міського господарства

ПРОЕКТНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Досліджено проблему мотивації навчально-професійної діяльності студентів вищих навчальних закладів, яка розглядається як система взаємопов'язаних психологічних факторів. Запропоновано проектний підхід до організації навчальної діяльності, як технологія формування ефективної системи мотивації.

Исследуется проблема мотивации учебно-профессиональной деятельности студентов высших учебных заведений, которая рассматривается как система взаимосвязанных психологических факторов. Предложен проектный подход к организации учебной деятельности, как технология формирования системы мотивации.

The article is dedicated of activation problem of training-professional activity of students of higher institutions, which considered as a system of connected psychological factors. A new approach is offered for training activity organization as a technology of system motivation forming.

Ключові слова: мотивації навчально-професійної діяльності, психологічні фактори, проектний підхід, система мотивації, формування ефективної системи мотивації.

Сьогодні вища освіта є одним із найважливіших соціальних інститутів суспільства, вона є важливим чинником стимулювання економічного розвитку нашої держави й забезпечення конкурентоздатності економіки на міжнародному рівні.

Однією з найбільш актуальних проблем сучасної вищої освіти є побудова процесу навчання як основи формування мотиваційної сфери студентів. Саме тому проблема мотивації навчально-професійної дія-